

spesialpedagogikk 0117

04

En spesialpedagogisk arbeidsmodell

21

Forstår du hva jeg sier?

26

Benevningshastighet, leseferdighet og dysleksi

Sensitive barn i pedagogisk arbeid. Fra sårbarhet til styrke

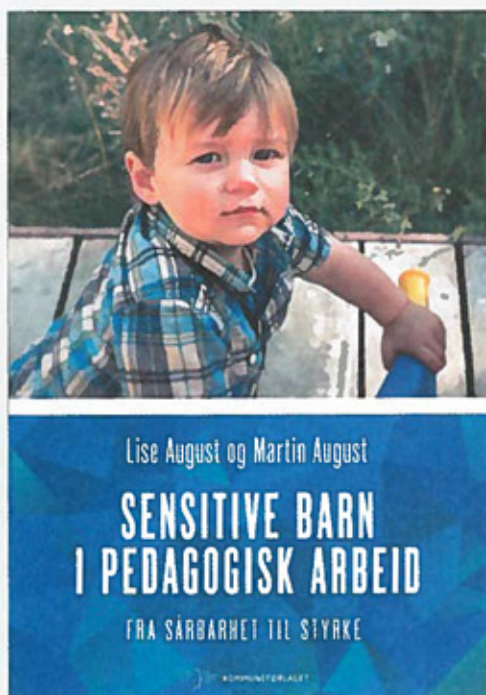
Lise og Martin August er forfattere av boken som her omtales. Begrepet høysensitiv er på full fart inn i skole og barnehage, og mange kan kjenne seg igjen i dette begrepet. Ikke så underlig, opphavskvinnen til begrepet, Elaine Aron, kom frem til fenomenet høysensitiv gjennom å studere egne reaksjoner, dvs. en introspeksjonsstudie av egen personlighet. Skal man nevne andre som har gjort det samme, vil Sigmund Freud være innenfor samme tradisjon.

Å være høysensitiv er ikke ensbetydende med å ha et avvikstrekk som skal diagnostiseres og behandles. Det handler om en medfødt fungeringsmåte og forklarer ulikhet i personlighetssmessig utrustning. Begrepet temperament går inn i samme tradisjon. Det vil si å vise til at emosjonelle og atferdsmessige reaksjoner blir ulike, basert på ulikhet i det medfødte og arvelige nervesystemet. Allerede i forordet i boken påpekes det at denne boken beskriver sunne sensitive barns problemer og ressurser – altså en bok som ikke problemfokuserer, men viser til individualitet og ulikhet innenfor normalspekteret. For

meg som leser er begrepet høysensitiv et kjærkomment og normaliserende alternativ til en mer medisinsk diagnostiserende angstvinkling.

Forfatterne er imidlertid ikke blinde for at det å være høysensitiv også kan være en risikofaktor, og det kan være behov for å legge til rette for å få frem de gode og ressurssterke sidene ved høysensitivitet. Det blir dog vist til at sensitive barn kan trenes til å bli mer robuste, så om det ikke blir sagt tydelig, så er det en indikasjon på at barna kan trenge noe støtte i det å håndtere hverdagen bedre. Her trekkes Ellis & Boyce's forskning på sensitive nervesystem inn, med tanke på å belyse miljø som virker negativt eller positivt når det gjelder høysensitivitet.

Høysensitive barn er svært vare for sosiale signaler, og de får med seg små nyanser i mimikk, kroppsspråk og stemmeleie. Dette kan jo være et gode om det tolkes i positiv retning. Men det kan like gjerne slå negativt ut for barnet, når de tolker signalene negativt og opplever seg avvist eller mislikt på bakgrunn av svært subtile nonverbale signaler. Og her er

LISE AUGUST OG MARTIN AUGUST
Sensitive barn i pedagogisk arbeid
Fra sårbarhet til styrke
Kommuneforlaget, 2016
ISBN: 9788244622615

boken inne på kjerneområdet av det som kan gi problemer for høysensitive barn – dette å være så perseptiv og var overfor nyanser i andres kommunikasjon. Det kan fort bli for mange signaler og nyanser å forholde seg til, noe som fører til slitasje og et overbelastet persepsjonssystem. Og med slitasjen følger en risiko for negative tolkninger av andres sosiale signaler, med den effekten det har på relasjon og sosial fungering.

Narrativene i boka er mange, og de belyser godt hvordan hverdagen kan se ut, fra både barn, foreldre og pedagogers perspektiv. Av og til er det solskinnshistorier der vi ser at det nytter, og det trenger vi innimellom. Av og til er det såre historier om hvordan voksne misforstår et barns atferd. Det er trist lesing, og så lett å tenke at voksne må da vel tenke seg om når de har med et sensitivt og sårbart barn å gjøre. Da bør vi spørre oss selv om hva vi ville gjort i en lignende situasjon? Er vi alltid den som klarer å tenke på de mange omkringliggende forhold? Narrativet om Filippa på side 93 i boken er en

god illustrasjon på hvor lett det er å bagatellisere, og hvor vanskelig hverdagen kan være for et sensitivt barn.

Boken dekker aldersgruppen som går i barnehage og skole, slik at pedagoger fra begge institusjoner vil ha interesse og nytte av å lese den. Boka kan trygt anbefales som lesestoff også for foreldre. Hvert kapittel avsluttes med forslag til hvordan man kan arbeide med ulike tema som er tatt opp i boken. I disse forslagene kan man også finne tips til spørsmål og drøfting i personalgruppa. Det er en omfattende bok som dekker mye, men den er skrevet med et greit tilgjengelig fagspråk. Narrativene gjør at teorien blir beskrevet med et blikk på hverdagen og de opplevelser og utfordringer som kan komme til syne der.

